

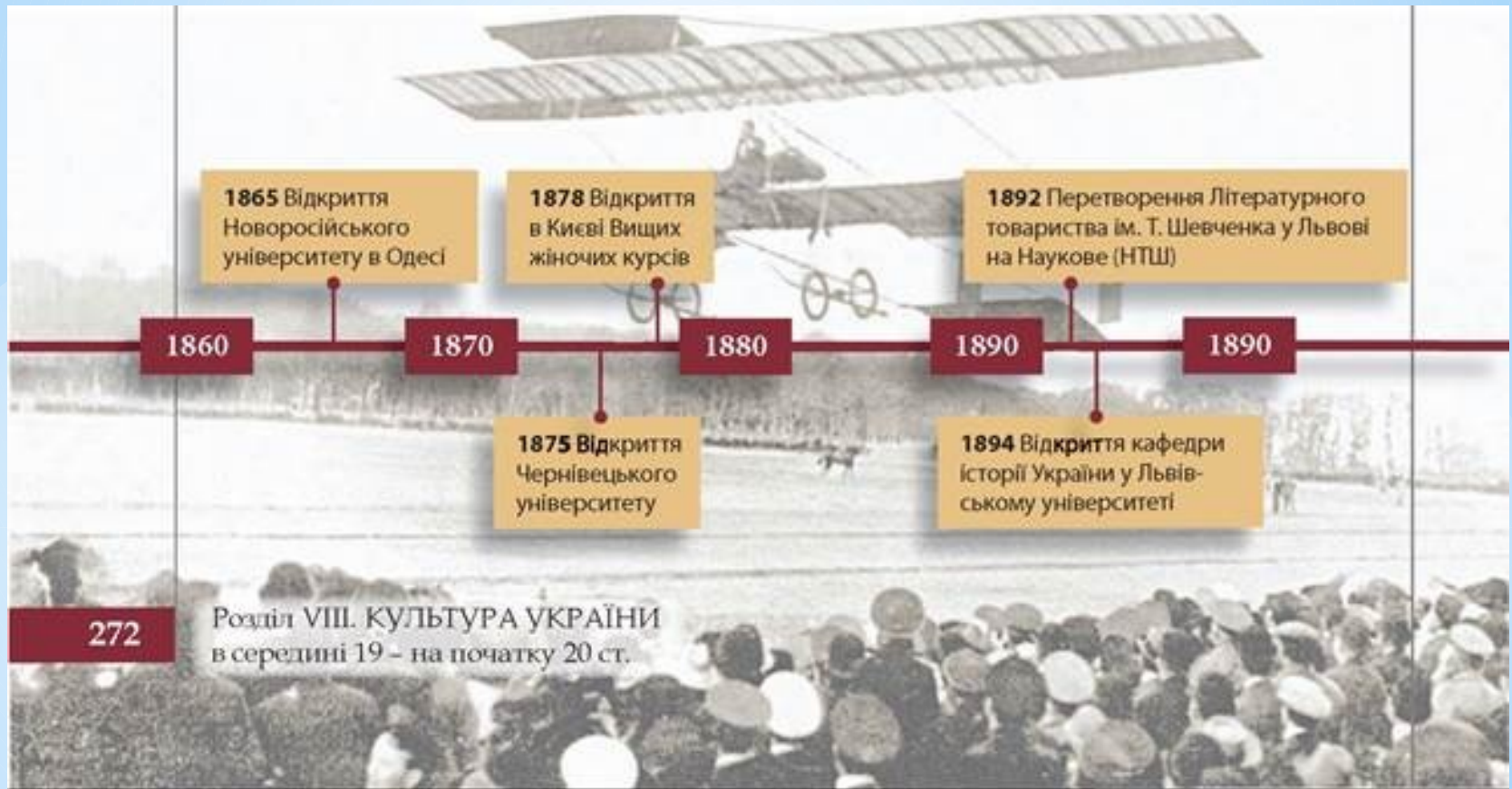
**Освіта, наука, вплив
процесів модернізації на
суспільне та повсякденне
ЖИТТЯ**

* I. Пригадай! Ти це знаєш!!!

- * 1. У чому полягала сутність освітньої реформи в Російській імперії 1864 року?
- * 2. Якими були основні ознаки модернізації у соціальній сфері?
- * 3. Що таке *національна ідея*?
- * 4. Чи можна стверджувати, що наука та освіта відіграють головну роль в обґрунтуванні української національної ідеї?

Опорні

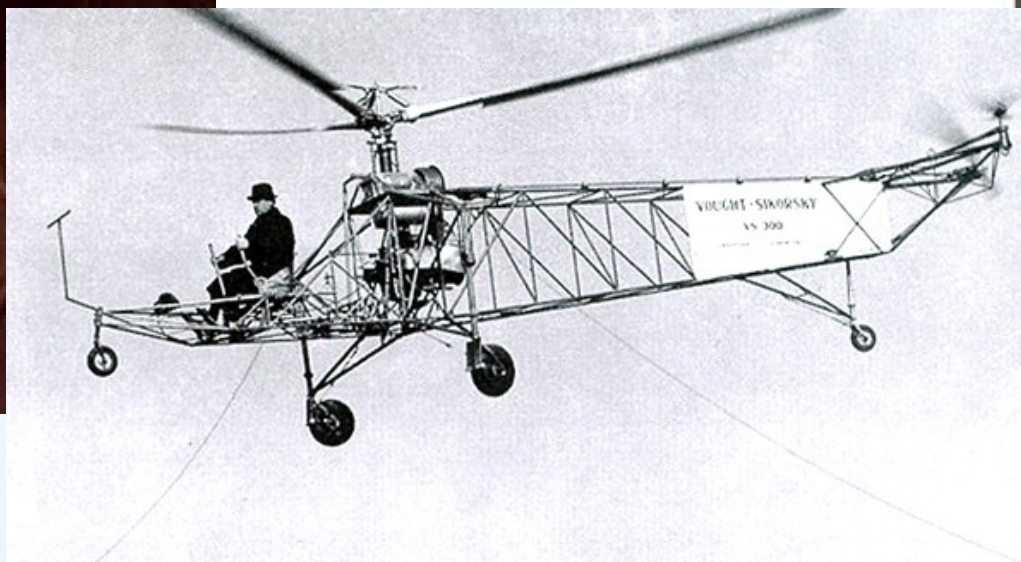
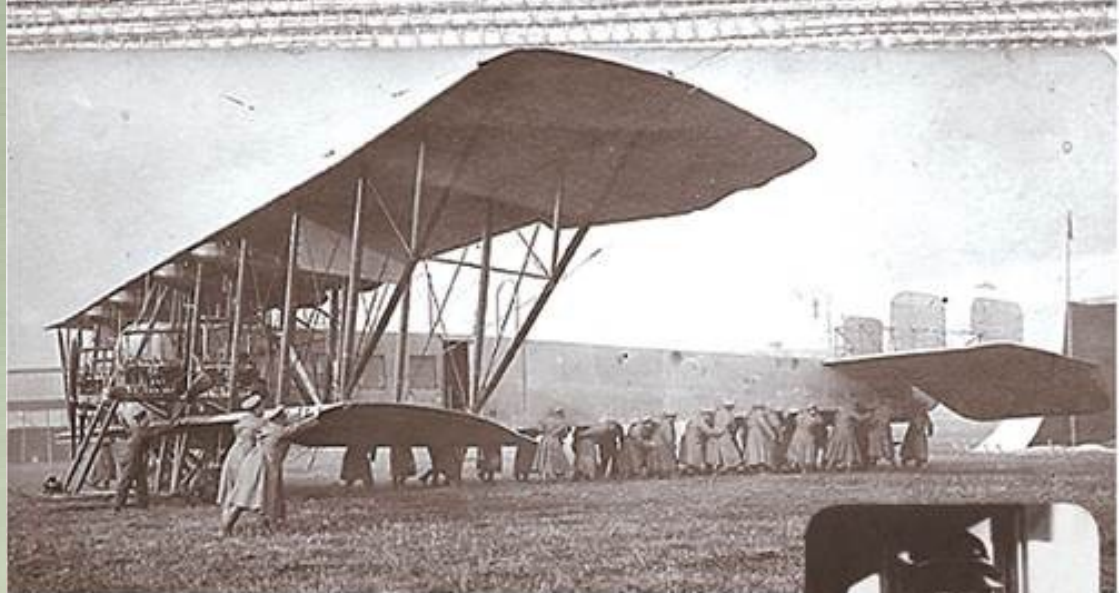
II. Зрозумій! Це просто!!!

- 1. Чому українська громадськість прагнула українізації освіти?**
- 2. Як розвивалася українська наука?**

Ілля Мечников (1845-1916)

«Батько гелікоптера» Ігор Сікорський

Агатангел Кримський (1871-1942)

Завдання:

Опрацюй матеріал в підручнику (С. 274-275) та заповни таблицю.

Видатні науковці України

Прізвище	У якій галузі науки працював	Найвидатніші досягнення

**Як виявлялися процеси
модернізації в повсякденному
житті населення України на
межі століть**

Київський фунікулер. Початок ХХ ст.

Один з перших місяців роботи електротрамвая 1-го маршруту «Царська площа - Олександрівська площа» (нині - Європейська - Контрактова)

Як модернізація позначилася на суспільному становищі жінок

Софія Русова (1856-1940)

Український педагог, прозова письменниця, літературознавиця та громадська діячка, одна з піонерок українського фемінізму. Серед ключових принципів педагогічної концепції Русової: гуманізм, демократизм, народність, природовідповідність, культуровідповідність, особистісно орієнтований підхід, соціальна обумовленість виховання та загальнолюдські цінності.

Центральне місце в багатогранній педагогічній спадщині вченої займає концепція української національної системи освіти і національного виховання, в межах якої отримали своєрідну інтерпретацію найважливіші, фундаментальні теоретико-методологічні проблеми — мета, завдання, зміст, методи, принципи, форми освіти, навчання й виховання. У центрі педагогічної концепції вченої перебуває дитина з її природженими задатками, здібностями, можливостями, талантами. Головне завдання виховання — забезпечення розвитку відзначених чинників, а також національної самосвідомості і загальнолюдської моралі; формування соціально зрілої, працелюбної, творчої особистості, здатної до свідомого суспільного вибору і збагачення інтелектуального, духовного, економічного, соціально-політичного і культурного потенціалу свого народу.

Христина Алчевська (1841-1920)

Українська письменниця, драматургиня, прозаїк, поетеса та педагогиня. Вона належала до славетної української родини Алчевських. Працювала вчителькою гімназії в Харкові.

«Христину Алчевську дуже поважали, адже, фактично, це була її самопожертва. Вона присвятила себе служінню справі народної освіти, що багатьом було незрозуміло. І, мабуть, і зараз це важко багатьом зрозуміти. Це очевидно покликання, саме в цьому вона знаходила якийсь душевний спокій. — Олександр Міхно (директор Педагогічного музею України)

У жіночій недільній школі Х. Алчевської. Школа Алчевської стала взірцем і методичним центром усіх недільних шкіл Російської імперії, викладання провадилося російською мовою.

Карикатурний плакат «В добу фемінізму»

СЛОВНИК:

Емансипація та фемінізм - так називають рухи за зрівняння жінок у правах з чоловіками.

III. Переконайся, ти навчився!

1. Установи хронологічну послідовність подій:

- відкриття кафедри історії України у Львівському університеті;
- відкриття Новоросійського університету;
- відкриття Чернівецького університету.

2. До положень, що характеризують розвиток освіти наприкінці 19 на початку 20 ст., добери конкретні факти.

- А) Створення низки вищих спеціальних навчальних закладів.
- Б) Рівень письменності в Україні був нижчим порівняно з європейським.
- В) Відсутність вищих навчальних закладів з українською мовою викладання.

3. Про кого з діячів культури йдеться?

1. Історик світового рівня. Очолював першу кафедру історії України у Львівському університеті. Був головою НТШ.
2. Мікробіолог та епідеміолог. Першим у світовій науці дослідив шляхи поширення чуми й запропонував ефективні засоби боротьби з цією хворобою.
3. Зоолог та анатом, відкривач фагоцитозу - явища поглинання клітинами організму мікробів. Працював у Франції над розвитком імунології, удостоєний Нобелівської премії.
4. Авторка популярної «Історії українського народу». Перша жінка в Росії та Україні, якій 1910 р. Харківський університет надав ступінь почесного доктора наук.
5. Видатний учений-мовознавець і сходознавець. Відомий поліглот (вільно володів майже 60 мовами).
6. Антрополог, етнограф і археолог, автор близько 200 досліджень, у яких дійшов висновку, що українці за антропологічними ознаками близькі до південних слов'ян і відмінні від інших східнослов'янських народів.
7. Історик, автор фундаментальних праць з історії та культури Слобідської України.
8. Географ, історик. Засновник української наукової географії та географії України.

Підсумок уроку:

- ✓ незважаючи на відсутність української державності, у другій половині ХІХ — на початку ХХ ст. відбувалося формування основ української національної освіти й науки.
- ✓ в цей час у системі освіти на українських землях відбулися позитивні зрушення, зумовлені потребами часу. При цьому ні Російська імперія, ні Австро-Угорщина не сприяли розвитку освіти українською мовою. Однією з найскладніших проблем залишалася українізація школи.
- ✓ українська національна наука гуртувалася навколо **Наукового товариства ім. Т. Шевченка** — науково-культурної громадської організації, заснованої в 1892 р. Вона відіграла роль своєрідної всеукраїнської Академії наук.
- ✓ особливо вагомими були здобутки українських учених-природознавців.

IV. Виконай, у тебе це вийде!!!

-
1. Опрацюй § 33 підручника.
 2. Переглянь фрагмент відео «Успіх на підборах» Софія Русова» (00.40 – 03.19 хв.). Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=mXtFI6f9FOs&t=2s> та дай оцінку її діяльності (письмово).
 3. Переглянь фрагмент відео «Христина Алчевська» (00.30 – 06.00 хв.). Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=6mKog7HC4TI&t=2s> та охарактеризуй діяльність громадської діячки (письмово).